

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Cena za celo leto . K 60.—, za pol leta . K 30.—,
za četrt leta . K 15.—, en mesec . K 5.—,
Uredništvo in upravnništvo: Kopitarjeva ulica št. 6,
Telefon št. 50.

Inserati: Enostopna pettirista (72 mm široka in 3 mm
visoka ali nje prostor) za enkrat po K 120.—
Poslano: Enostopna pettirista K 1.—. — Izhaja vsak
dan, izveniši nedelje in praznike, ob 2. uri popoldne

Wilson se nezadovoljen vrača.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 15. aprila. Iz Amsterdama poročajo po iz Pariza došlih vesteh, da je Wilson izjavil ponovno, da se na veliko nočno nedeljo vrne v Ameriko. Predsednik je baje mnenja, da bo sklenil z Nemčijo separaten mir, če se ne sklene splošen mir na podlagi 14 njegovih točk. Položaj je postal zelo kočljiv in nevaren.

Zagreb, 15. aprila. »Jutarnji list« po-

roča iz Londona: »Times« javljajo, da bo predsednik Wilson kmalu odpotoval in pozval ameriško vojsko iz Evrope. Wilson je prišel do prepričanja, da je nemogoče prisiliti mirovni posvet, da bi priznal njegovih 14 točk, zato ne veruje, da je mogoče, da v najtežjih vprašanjih dosežejo sporazum. Wilsonov odhod bo značil protest proti imperijalizmu.

Grozote sovjetske vlade na Ogrskem.

LDU, Berlin, 14. aprila. (DunPU.) »8 Uhr Abendblatt« javlja: Znaná tukajšnja oseba je prejela od absolutno zanesljivega svedoka, ki je zapustil Budimpešto zadnje dni, tako grozovito vest, da prebidevajo spričo nje celo ruski boljševiki. Na podlagi te so dali usmrtiti sočasni komunistični mogotci v budimpeštanskih ječah bivšega ogrskega paladina nadvojvodo Josipa, bivšega ministrskega predsednika dr. Wekerla in bivšega trgovskega ministra Szerenyija. Svedok poroča dalje, da so vesti, ki prihajajo iz Ogrske v inozemstvo,

skoro vse neresnične, ker pripuščajo mogotci samo njim ugodna poročila. Budimpeštansko prebivalstvo stoji pod pritiskom zločinske vlade, ki potlači vsako drugo mnenje s silnim terorjem in poizkuša vzdržati svojo vladu, ki sama ne obeta dolgega življenja, z vsemi nasilnimi sredstvi. — Pretežna večina dežele si želi ententnega posredovanja, ki bi končalo sedanje razmere. — Opomba: Na vprašanje Dun KU javlja OKU, da ne more poslati sem poročil.

Jugoslavija proti združitvi Nemške Avstrije z Nemčijo.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 15. aprila. Preko Ženeve poročajo, da se je zunanji minister dr. Trumbić izjavil v »Petit Journalu«, da je Jugo-

slavija proti združitvi Nemške Avstrije z Nemčijo.

Protest proti konfinaciji škofa Mahničarja.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 15. aprila. Škof Carić se je mudil na svojem potu v Dalmacijo na Reki, kjer je pri angleškem in francoskem

generalu protestiral proti temu, da so Italijani odpeljali škofa Mahničarja v Italijo.

Reka ne bo italijanska.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 15. aprila. Belgrajska »Pravda« javlja iz Pariza, da »bo dobila Reka

svojo suvereniteto in da je poslej popolnoma izključeno, da bi pripadala Italiji.

Za živež.

Dela, ki skoro presega človekove moči, se je lotil dr. Korošec, ko je prevzel ministristvo za prehrano z namenom, da vsem pokrajinam, kjer vlada pomanjkanje, oskrbi potrebni živež. Boriti se je tukaj z nešteti težkočami. Na Hrvatskem železniški promet noče priti v redni tek. Že osebni vlaki prihajajo in odhajajo z velikanskimi zamudami, tovorni pa morajo skoro na vsaki postaji preživeti življenjsko krizo. Treba je podkupovati na vse strani, da se vagon masti, ki je opremljen z vsemi listinami pristojnih oblasti, pomakne naprej, in če ni vojaško zastražen, je še vedno v nevarnosti, da se nekje na poti izgubi, preden pride na cilj. Žitne shrambe v Bački in Sremu obletavajo roji židovskih in krščenih trgovcev in spekulantov, kakor čebele pomladno cvetje, in kupujejo, kupujejo. To blago gre skozi roke desetih prekanjenih verižnikov, preden pride v roke človeka, ki ga res potrebuje za lastno prehrano, in pri vsakem prekupevalcu ostane nekaj. Ne more torej biti drugače, kakor da se blago po poti zelo podraži. Če se še povrh vpoštevata korupcija, ki se je uganjala z izvoznici — dobivali so jih mnogokrat ljudje, ki jih niso nič potrebovali, marveč so jih z dobičkom prodajali dalje — je razvidno, da je treba mnogo volje in dela, če naj se prehranjevalne razmere izboljšajo.

Glede tega je novi minister za prehrano storil nekaj ukrepov, ki obetajo, da bodo uspešni. Začel je med podkupljivim uradništvom in je dal vtakniti ljudi, ki so izrabljali svoja mesta v živežnih obratih, v zapor, kamor spadajo. Prevozne liste za najpotrebnejša živila, žito, meso in mast, bodo odslej dobivali le resnični trgovci in aprovizacije. S tem so izključeni brezštevilni prekupevalci, ki so se posvečali trgovini le slučajno, ker je mnogo nesla, in s tem neizmerno dražili blago malemu konsumentu. Vsa izvozna dovoljenja se bodo glasila na osebo, ki jih ne bo smela dalje prodajati drugemu. S tem odlokom se skuša zavreti goljufija z izvoznici.

Če se posreči urediti tudi železniški promet, smemo pričakovati od dr. Korošca, ki je znan kot človek energije in sovravnika korupcije, da nas bo pomladne mesece obvaroval katastrofe v prehrani.

Brezuspešna posvetovanja.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 15. aprila. »Jutarnji list« poroča preko Curiba iz Pariza: V krogih mirovne delegacije prevladuje mnenje, da bodo razgovori o aktualnih vprašanjih in posebno v laško jugoslovanskem sporu

ostali brez pozitivnega rezultata. Kot so mnenja, da bi bilo najbolje, da sporna vprašanja narodnih mej odstavijo z dnevnega reda in jih prepustijo posameznim državam, da jih rešijo same med seboj.

Razpoloženje v italijanski armadi.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 15. aprila. Reka: Našemu dopisniku je izjavilo veliko število laških vo-

jakov, da bi v slučaju nove vojne pri prvem strelu, ki bi padel, vrgli orožje od sebe.

Mažari odklanjajo sporazum.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 15. aprila. Belgrajska »Pravda« javlja iz Pariza: General Smuts se je vrnil iz Budimpešte, kjer se je mudil dalje

časa, a ni opravil ničesar. Njegova misija ni uspela. Mažari so odbili predlog glede pogajanj za sporazumno ureditev meja.

Slovaška kmetijska organizacija.

LDU, Dunaj, 14. aprila. (ČTU.) V Turčanskem Sv. Martinu se je vršil večeraj shod slovaške kmetijske zveze. Shoda se je udeležil posl. dr. Hodzsa in vladni tajnik Nejedli. Dr. Hodzsa je imel programni govor, v katerem je poudarjal potrebo organizacije slovaških kmetov, ki so se sedaj znebili hlapčevstva in fevdalizma. Poslanec dr. Blaho je izjavil, da je kmetijsko prebivalstvo bilo ono, ki je slovaškemu narodu v najtežjih časih rešilo žene in otroke, zlasti pa zemljo. Usoda slovaškega naroda temelji na usodi poljedelskega stanu. Mažari so pred svojim odhodom Slovaške gospodarsko popolnoma uničili. — Pri volitvah je bil izvoljen predsednikom zveze dr. Pavel Blaho, predsednikom izvršilnega odbora pa dr. Hodzsa. Dr. Blaho pravi, da so slovaški kmetje jedro vsega prebivalstva, zato se mora skrbeti za njegov telesni in duševni dobrobit. Pozivljal je, naj slovaški narod vedno ostane na straži za svojo mlado prostost, ki jo bo varoval najbolje, ako narod postopa enotno s svojimi brati. Shod so zaključili z brzgojavnimi pozdravi Masaryku in ministrom Šrobarju, Prašku in Švehli.

Ceški boljševiki.

LDU, Praga, 14. aprila. (ČTU.) Večera sta se vršila v Pragi dva shoda. Na obeh je govoril delegat mirovne konference, poslanec socialistične stranke narodne skupščine in brat Sokol Laube. Govoril je o prekucskih spletkah in agitacijah in obsojal počenjanje čehoslovaških boljševikov, posebno njihovo akcijo z letaki. Radikalni socialisti, ki so radikalni od večera proti lastni čehoslovaški republiki, dasiravno so bili v zadnjem trenutku neomajni avstrijski oportunisti, nas ne bodo spravili v zadrego. Smo proti diktaturi samo enega razreda, ker smo stranka, ki ji je ležeče na tem, da se ves narod razvija in da sodelujejo vsi njegovi deli. Res

je, da se mora v naši republiki še veliko spremeniti, ampak noben parlament ne more vsega storiti tekom kratkega časa petih mesecev. — V klubu je govoril Laube o združenju socialistov s čehoslovaško demokratsko stranko. Dokler bodo čehoslovaški socialni demokrati priznavali republiko in delovali za skupno stvar naroda, jim bomo stali na strani, ako pa se bodo postavili na stališče sile in terorja, se bodo češki socialisti trdno sklenili proti anarhističnim elementom, katerih uspehi so samo razdejanje.

Boji na Bavarskem.

LDU Berlin, 14. aprila. (DunKU) »Lokalanzeiger« piše: »Telegraphen Comp.« javlja: Po zadnjih sem došlih poročilih komunistične vlade v Monakovem nikakor še ni konca. Po cestah bavarske prestolice divjajo srditi boji med vladnimi četami in rdečo gardo. Glavni kolodvor, poštno ravnateljstvo, glavni brzojavni urad in razna druga javna poslopja so zasedli komunisti. Direktna zveza z Monakovim še ni možna in je tedaj nemogoče kontrolirati vesti, ki se niso z nobene druge strani potrjene.

LDU Berlin, 14. aprila. (DKU) Kakor izve »Berliner Tageblatt« iz Monakovega, so napadli oddelki tamošnje garnizije večeraj glavni kolodvor. Kolodvor so držale nekaj časa gladne čete, ko so pa privlekli špartakovci težke metale min in začeli kolodvor obstreljevati, se je posadka umaknila. Kolodvor ima sedaj zaseden rdeča garda, ki dobiva ojačenj iz množice brezposelnega in radikalnega delavstva.

LDU Berlin, 14. aprila. (DKU) Danes dopoldne so začele čistiti vladne čete mestni okraj Scheunenviertel. Dohod so po načrtu zaprle, a so bile nenadoma napadene s streljanjem izpod streh. Vsled tega je bilo ranjenih več neudeleženih civilnih oseb. Ko so vladne čete na ogenj odgovorile, se je začelo vsesplošno streljanje, pri čemur je bilo več oseb usmrčenih in mnogo drugih neudeleženih ranjenih. Tudi vladne čete so imele izgube.

Svet četverice in Nemčija.

LDU Berlin, 14. aprila. (DunKU) Kakor poroča »Deutsche Allgem. Zeitung«, je svet četvericemirovne predpogoje že v toliko ugotovil, da jih lahko predloži nemškemu delegatom. Verjetno je, da pridejo nemški delegati v Pariz koncem prihodnjega tedna, morda 26. aprila.

Mažari mobilizirajo.

LDU Berlin, 14. aprila. (ČTU.) Iz Bazla poročajo: Romunski Pressbureau javlja: Ogrska mobilizacija proti srbskim in romunskim mejam se nadaljuje z največjo naglico. Mobilizacijo nadzira ruski boljševik Bergmann, ki ga je Ljening posljal v ta namen v Budimpešto.

Naraščanje boljševizma v Italiji.

LDU, Berlin, 14. aprila. (ČTU.) Iz Curiba javljajo: Katoliška »Italia« javlja odstop italijanskega finančnega ministra Me da radi političnega položaja v latliji in radi naraščanja boljševističnih struj. Tržaški socialisti so sklenili, da se pridružijo italijanskim oficijalnim socialistom, ki zahtevajo socialno republiko.

Iz pokrajine.

k Umrl je v Zagrebu profesor Krsto Pavletić, zaslužen hrvatski rodoljub in pisatelj, predsednik »Matice Hrvatske«.

k V Naklem je umrla župnikova mati Antonija Sagerschmied v 82. letu svoje starosti. Pogreb bo v sredo ob 9. uri dopoldne. Priroča se vsem znancem v molitev.

k Nova vlaka v št. Janž. Počenši z 18. aprilom 1919 se vpeljeta na progi Trebnje — št. Janž na Dolenjskem na novo vlaka št. 2652 a in št. 2653 a kot tretji par rednih mešanih vlakov ter imata v Trebnjem zvezo na popoldanski osebnih vlak št. 2216 iz Karlovca. Vlak št. 2652 a odhaja iz št. Janža na Dolenjskem ob 12. uri 44 minut popoldne ter dospe v Trebnje ob 1. uri 48 minut popoldne; vlak št. 2653 a odide iz Trebnjega ob 2. uri 10 minut popoldne in dospe v št. Janž ob 3. uri 7 minut popoldne.

k Zvišanje železniških tarifov. Ministrstvo za promet je dovolilo južni železnici z ozirom na njene finančne razmere in sedanje gospodarske odnose dvestotno povišanje vseh lokalnih tarifov za proge v območju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. To povišanje stopi v veljavo počenši 18. t. m. Listi za proge in peronski listi, ki so se že izdali za tekoče leto, ostanejo v veljavnosti brez doplačila. Z istim dnem se uvede tudi frankiranje pri pošiljkih v inozemstvo, in sicer je frankirati pristojbine do namembne postaje, če je to postaja južne železnice, najmanj pa do prehodne inozemske postaje južne železnice.

k Zasebni brzojavni promet s celo Nemško Avstrijo je zopet dovoljen. Vsled odloka poštne ministristva je zopet dovoljen privatni brzojavni promet s celo

Nemško Avstrijo. Pristojbina za navadne brzojavke znaša 15 vin. za besedo, minimum 2 K 50 vin. za brzojavko. Dovoljene so tudi nujne brzojavke, za katere se plača trikratna pristojbina. Voja doklada 20 vin. od brzojavke se ne plača.

k Trgovina s sladkorjem. Glasom odloka kr. ministrstva za prehrano in obnovo zemlje z den 20. marca t. l., št. 3292, je trgovina s sladkorjem na ozemlju kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev vezana. Sladkor se sme oddajati le na izkaznice po občinskih aprovizacijah, oziroma po trgovcih, ki so v to pooblašteni od oblastev ali aprovizacij. Kdor na drug način kupuje ali prodaja sladkor, je kriv prestopka tihotapstva in se kaznuje z zaplenbo blaga, denarno globo do 20.000 K ter z zaporom do 6 mesecev. Polovica vrednosti zaplenjenega sladkorja pripade ovaditelju, oziroma osebi, ki je zasegla.

k Brzojavni promet s celo čehoslovaško republiko t. j. s Češko, Moravsko, Šlezijo in Slovaško je po začasnem prekinjenju zopet dovoljen. Kakor je bilo že javljeno, znaša pristojbina za besedo 15 v., najmanj 2 K 50 za brzojavko.

k Zvišanje cen poštnim nakaznicam. Ker je cena papirja močno poskočila in so se tudi pisarniški stroški povečali, je pošta uprava prisiljena, da zviša ceno nakaznic na 6 vinarjev. Zvišanje stopi v veljavo dne 15. aprila 1919.

k Vsem lekarnarjem! Prosta organizacija slov. farmacevtov, gremij lekarnarjev za Slovence in odbor službujočih farmacevtov so soglasno sklenili, da naj velja odslej gimnazijska matura kot predpogoj za vstop v farmacijo. Noben lekarnar torej naj ne sprejme aspiranta z današnjim 6 razrednim gimn. predstudijem. Enak predpogoj je že zdavnaj vpeljan v vseh kulturnih državah, in tudi obstoja v našem delu naše države, to je na Hrvaškem. Vsled tega je nastal za slov. farmacevte nevzdržljiv položaj, da morajo študirati na zagrebški univerzi kot izvanredni slušatelji; a tudi študij in inozemskih vseučiliščih bi jim bil nemogoč. Mr. R. Sušnik. — Mr. R. Ramor. — Dr. R. Karba.

k Uradni popravek. V zmislu § 19. t. z. blagovolite sprejeti v Vaš list sledeči uradni popravek notice »Zapirajo na ukaz celovške sodnije«, priobčene v Vašem listu dne 7. aprila 1919. Res je, da sta bila dva kmeta iz Solčave zaradi hudodelstva lovške tatvine od pristojne deželne sodnije v Celovcu leta 1916 kaznovana na par mesecev zapora, da sta imela dobrega slovenskega kazenskega zagovornika, ki je uporabljal vsa pravdna sredstva, da je razsodba pravomočna in da se je nastop njune kazni že dve leti na njuno prošnjo odlašal. Ker pa se nista odzvala ukazu za nastop kazni v ječah okrožnega sodišča v Celju, je to celjsko sodišče ista dalo vsled nepokornosti pripeljati v ječo. Ni pa res, da sta se brez dokazov obsodila, da se je gornjegrajski sodnik dal komandirati iz Celovca in da je ukazal kmeta odgnati v zapor. Isti sploh v tej zadevi ni nič odredil. Okrajno sodišče ni pristojno to zadevo vnovič preiskati, niti hudodelce v svojih

zaporih zapirati (ampak samo prestopnike) ali legionarje obešati na vrh. Okrajno sodišče SHS v Gornjem Gradu, odd. I., dne 11. aprila 1919. Podpis nečitljiv.

k Zvišanje plač zagrebškim stavcem. Zagreb, 15. aprila. Včeraj zvečer je bil dosežen sporazum med tipografi in lastniki tiskarn. Zaključeno je, da se delavcem povišajo plače. Povišek znaša samo za Zagreb 3 in pol milijona kren na leto.

k Zamorski vojakji odhajajo. »Jadrnine« pišejo iz Dubrovnika: Polagoma nas zapuščajo naši zamorski gostje. Naše podnebje jim sploh ne prija ter so mnogi našli pri nas večno počivališče. — 23. marca je bil v župni cerkvi sv. Andreja krščen zamorski vojak; obenem je prejel prvo sv. obhajilo, a dva dni nato sv. birmo. Pripravljalo se je na krst več katehumenov, a sedaj so že odpotovali z ostalimi.

k Zagrebška svečeniška zajednica si je na sestanku 10. t. m. izvolila za načelnika dr. Josipa Lončarića, za tajnika pa dr. Stjepana Bakšića. Zajednica je uvedla akcijo za zboljšanje gmojnega stanja vpojenih duhovnikov.

k Srbiji na čast je nazvala mestna občina lionska vzhodno obalo »Nabrežja Srbije«.

k Železniški promet na progi Solun-Skopje-Niš je od 5. t. m. zopet odprt.

Iz Ljubljane.

1 Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana razglasa, da se vrši redni letošnji občni zbor dne 29. aprila 1919 popoldne ob pol 6. uri v sodni dvorani št. 15 (sodnijsko poslopje, pritličje, na levo) s tem le dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in računskih preglednikov, 2. volilo dveh računskih preglednikov in 3. slučajnosti. Ako ta društveni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je pa sklepčen ob vsakem številu navzočih društvenikov.

1 Kaj je z oddajo trafik. Že pred meseci je izšla naredba, glasom katere se morajo vse trafike nanovo razpisati in oddati v prvi vrsti invalidom. Med ljudmi se širijo radi tega razne govorice in ogorčenje, posebno med invalidi, posebno še, ker je večina glavnih trafik v nemških rokah in se v njih na vse mogoče načine zabavlja čez Slovence in našo državo. Tako n. pr. v glavni trafiki v Ljubljani, katere lastnica je zagrizena nemškutarica. Seveda se sedaj skuša izdajati za Slovenko, ker gre za žep. Na skrivnem je pa pri starem. Čas je že, da vlada napravi v tem oziru red in iztrebi te krvose naše države. Kako stvar do sedaj stoji, se zdi, da vlada nima prave volje napraviti v tej stvari energičnih korakov. Ali je mogoče zopet kaka podkupljivost?

1 Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani se je preselila s Turjaškega trga št. 4 v Gradišče št. 4 v Luckmannovo hišo; vhod z vogala proti Nunki cerkvi.

Prosim, da se gospa, ki je bila na ženskem shodu v Mestnem domu dne 30. marca za predsednico, blagovoli oglašiti

pri meni radi nekega zelo važnega dogovora. — Antonija Gale, Poljanska cesta št. 21, II. nadstr.

Politična kronika.

p Vladni program. Listi poročajo: Ministrski predsednik Protić je izjavil poslancem, da bo vlada po velikonočnih praznikih predložila narodnemu predstavništvu: agrarno reformo, poslovnik, začasno ustavo, zakon o državljanstvu, zakonski načrt o podporah invalidom in sirotam, načrt o izpremembi kazenskega zakona, o uredbi srednjih šol ter volilni red za ustavotvorno skupščino. Početkom maja bo predložen proračun za leto 1120.

p Posebno ministrstvo za ureditev valute. Kakor poroča belgrajska »Pravda« iz poučenega vira, se ureditev valute ne bo poverilo finančnemu ministrstvu, pač pa bo za te posle osnovano posebno ministrstvo zaradi važnosti zadeve.

p Novo delniško založniško društvo. Poslanci v narodnem predstavništvu, člani Jugoslovanske demokratske stranke, so sklenili v Belgradu, da osnujejo delniško društvo za izdajanje časnikov, časopisov in knjig na ozemlju kraljevstva SHS s kapitalom 700.000 dinarjev odnosno 2.100.000 K pod imenom »Demokratsko izdavaško deoniško društvo«. Delniška glavnica se deli na 7000 delnic po 100 dinarjev odnosno 300 kron. Sedež društva bo v Zemunu, a sedež uprave v Belgradu. Vpisovanje delnic se prične 18. marca 1919, a zaključí s 1. majem 1919.

p Plebiscit v Pečuhu. »Pesti Naploz« javlja, da bodo tekom meseca izvedli v Pečuhu plebiscit, da se izjavi prebivalstvo o pripadnosti k Ogrski ali za zedinjenje s kraljestvom SHS. Pravico do glasovanja ima vsak 24 letni moški, ki biva v Pečuhu od oktobra 1918. Glasovanje je tajno. Komisija, ki bo vodila glasovanje, bo obstojala iz dveh mažarskih in dveh srbskih članov s francoskim predsednikom.

p Stavka železničarjev na Reki končana. Z Reke poročajo: V soboto se je končala stavka železničarjev na Reki. Mažarski železničarji, 1000 po številu, so izjavili, da nočejo voziti nobenih vojaških transportov kateresikoli države. Jugoslovanski železničarji, katerih je okoli 300, pa so sklenili, da se ne bodo pokorili sklepu mažarskih železničarjev in da hočejo kot Slovani služiti ententi ter so pripravljene voziti vojaške transporte. Vsled te izjave je bil s sobotnim dnevom zopet vzpostavljen železniški promet.

p Poverjenik za pravosodje na Hrvatskem. Hrvatski ban je poveril začasno upravo poverjeništvu za pravosodje nadzorniku deželne kaznilnice dr. Nikoli Ogorelcu.

p Dementi francoske misije v Zagrebu. Francoska misija v Zagrebu dementira vesti v časopisju, da je pomagala Radiću pri njegovi propagandi. Misija se sploh ne vmešava v notranje zadeve države.

p Agrarna reforma. V okolici Zagreba deluje 6 komisij, ki vodijo razdeljevanje zemlje kmetom v najem.

p Neuspešnost italijanske propagande v Ameriki. »Corriere della Sera« prinaša poročilo svojega ameriškega korespondenta Ferrero, ki se bavi z italijansko propagando v Ameriki. Priznava čisto odkrito, da so doživeli Italijani s svojo propagando med Amerikanci velik fiasco, medtem ko se je posrečilo Jugoslovanom pridobiti si povsod simpatije. Vzrok tega neuspeha laške propagande pa izvirajo deloma iz antipatije Amerikancev napram priseljnim Italijanom, ki pripadajo večinoma revnim slojem in opravljajo najnižje posle. Ta antipatija pa se je znatno povečala tekom vojne: Amerikanci, ki so se takoj odzvali pozivu domovine in zapustili tovarne in delavnice ter se podali na evropska bojišča, ne morejo priznati Italijanom, da so se zatekli k svojim konzulom ter si izposlovali legitimacije o italijanskem državljanstvu, da se izognejo vojaški službi v ameriški vojski; obenem pa so se izognili tudi službi v laški vojski, ker so ostali na varnem v Ameriki namesto da bi se ponudili Italiji, svoji domovini. Skoro vsi takozvani italijansko-amerikanski nacionalisti bi radi osvojili pol Evrope, seveda s tujo pomočjo, sami pa bi ostali lepo na varnem. Ni čuda torej, da ne uživajo Italijani v Ameriki nobenih simpatij in še manj spoštovanja.

p Laški boljševiki v Bologni. Kakor poroča »Il Secolo«, se je vršil v Bologni shod laških socialistov za volilno reformo, na katerem pa so bili boljševiki v ogromni večini, ki so ostro napadali laške socialiste in republikance, očitajoč jim, da so oni hoteli in zakrivili vojno. Ker bi bilo skoro prišlo do spopadov, je bil shod nenadoma zaključen.

Žena.

z Žensko vprašanje na Hrvaškem. »Narodna Zaštita« piše: Že pred vojno je bilo na Hrvaškem in v Slavoniji več ženskih oseb nego moških, in sicer l. 1910, v vsem 57.268 žensk več nego moških. To se pravi, na vsakih 1000 oseb je prišlo 489 moških in 511 ženskih oseb. Vseh ženskih oseb na Hrvaškem je bilo 1.339.556; od teh 549.371 oženjenih, 678.629 neozženjenih, 110.009 udov in 1542 sodnijsko ločenih, o 5 je bil stan neznan. V zakonu je torej živelo od 100 ženskih oseb 41, 59 jih je bilo brez moža; seveda so v tem številu tudi mlade deklice, ki sploh še niso za možitev. Vseh neozoženih žensk je bilo 678.629, od tega 484.083 v dobi pod 14. leti, 112.912 v dobi od 15. do 19. leta, 39.711 v dobi od 20. do 24. leta 27.930, v dobi od 25. do 39. leta, 10.484 od 40. do 59. leta, 3281 v dobi nad 60 let, pri 228 se starost ni dala ugotoviti. Potemtakem je bilo nekaj nad 40 tisoč deklet, ki so že dovršile 24. leto, a se še niso poročile. Razmeroma mnogo je bilo vdov — okrog 110 tisoč. L. 1910. je bilo torej na Hrvaškem približno 150.000 ženskih oseb, ki niso živele v zakonu ter so bile prisiljene, da si same služijo kruh ali v najboljšem slučaju na lastno pest žive od različnih, večinoma nezadostnih pokojnin ali rent. Ako temu prištejemo še žrtve vojne,

moramo računati, da je sedaj na Hrvaškem in v Slavoniji najmanj 200.000 vdov in deklet brez zaročenca, v celotni področju kraljestva SHS pa pač preko milijon ženskih oseb. Velik del teh žena ne bo mogel živeti od lastnega premoženja, niti ne od raznih pokojnin in rent ter se bodo morale lotiti pridobitnega dela. Tako bo število žensk, ki si bodo morale služiti kruh, znatno naraslo — neglede na visok odstotni postavek oženjenih žen, ki so istotako zaposlene v pridobitnem delu. Preko tega dejstva socialna zakonodaja ne bo mogla molče iti, tem manj, ker je z ženo delavko prizadet tudi otrok.

z Odpuščanje ženskih nameščenk iz vojnih uradov. Naše vojno ministrstvo je bilo izdalo naredbo, da se morajo iz vojnih uradov odpustiti vse ženske nameščenke. Na podlagi te naredbe je bilo odpuščeno veliko število žensk in zamenjanih z moškimi, vendar je bilo treba s posebnim dovoljenjem obdržati v nekaterih uradih ženske osebe, ki so se izkazale v svoji stroki posebno sposobne, tako da jim kljub nekoliko poizkusov z moškimi močmi ni bilo mogoče takoj najti sposobnega naslednika. Te ženske nameščenke vodijo sedaj svoje posle dalje ter se dela sedaj na tem, da se jim po gotovem činu odmerijo stalne plače. Tako poroča »Riječ SHS«.

Zdravstvo.

z Zastrupljenje. Strupov si ne nakopljemo samo od zunaj, nabirajo se tudi sami v našem telesu; in če se nakopičijo v prevelikih množinah, lahko ustroj našega telesa občutljivo motijo in povzročijo bolezen, kojih vzrokov večkrat dolgo časa ne spoznamo. Nauk, kako sami sebe zastrupljamo, je še kaj malo znan. Zato ni odveč, če malo govorimo o tem. Že če nevarnost poznamo, imamo precej prilike odvrniti jo. Vsak dan se lahko prepričamo, kako delujejo strupene snovi, ki se neprestano tvorijo v našem telesu. Če naprimer dolgo časa čepimo v sobi ali pa če predolgo ležimo v postelji, smo slabe volje, razdražljivi, nič nam ni dobro. Strupi so začeli svoje delovanje. Telo jih ustvarja neprestano v velikih množinah; kajti v tvarini, ki jo dovažamo telesu v podobi hrane in zraka, je veliko takega, česar telo ne potrebuje in kar šele počasi predela, pri čemer se kakor pri vsaki masineriji tvorijo odpadki, katerih se skuša iznebiti. In naše telo je vendar upravljen čudovit mehanizem, ki napravi več kakor več strojev skupaj. Telo ima v resnici za vso to nesnago več izhodov: v prvi vrsti čreva, potem kožo z njenimi stotisoči finimi luknjicami, potem majhne, a neprestano delujoče ledvice, ki odpravijo toliko slabih snovi, nazadnje pa še pljuča, ki marsikako nesnago izdihajo. Če naše telo deluje, ne dela samo v delavnicah, ki ustvarjajo strupene snovi v telesu, temveč tudi v ravnokar imenovanih, ki odpravljajo nepotrebno in škodljivo. Ker smo žalibog večkrat le premalo delavni in delamo kvečjemu sedé ali pa enostransko z glavo in z rokami, postanejo tudi izločilni organi polagoma ohlapni in zato se strup v telesu tem lažje nabira,

že samo imenovani slučaj o sedenju ali ležanju nas pouči o tem. Če predolgo počivamo, se nabere vse polno strupa, imenovani organi so leni in ne morejo izpolniti svoje dolžnosti, da ga vržejo ven. Dosti je, če opozorimo na pernice, v katerih se zagrebe kljub zdravstvenim predpisom še danes toliko tisoč ljudi in v katerih se vsako delovanje kože naravnost zaduši. Vsakdo se lahko prepriča o resničnosti naših besedi, če gre po predolgem počitku na izprehod. Celo telo se oživi, koža in pljuča in vse pritiskline se začnejo gibati, slaba volja in čut neprijetnosti izgine s strupenimi snovmi vred, ki jih novo delovanje telesa iztira ven. Navedemo naj par slučajev iz zdravniške prakse, ki so posebno poučni in so nam lahko v svarilo. V Monakovem je zbolela stara dama in sicer zdrave in zlasti duševno zdrave obitelji. Postala je težko nervozna in lotevala se je je meianholija. Ni bilo pa nobenega pravega povoda za to, nobenih rodbinskih neprilik, duševnih bojev ali kaj takega. Bolezen je bila vsem uganka. Slednjč je neki mlad dober zdravnik dognal zastrupljenje, nastalo iz vzrokov, ki smo jih našli. Sprehodi, zrak, redno življenje in kmalu je bila zdrava. Stara dama je le predobro in preveč jedla, se je premalo gibala, je preveč ležala, in telo je bilo s strupi kar nagačeno. Ti strupi so pa težili na živčevje in na možgane, zato ona težka in nevarna bolezen. Že razdražljivost, po predolgem bivanju v sobi nam je dokaz, kako vplivajo strupi na živce in na naše duševno delovanje! Koliko bolj šele, če se to kupi čez tedne, mesece in leta in če vrh tega preobložimo telo še s preobilo hrano. Kolikor več jemo, toliko več izločilnih snovi se nabere, zlasti še danes, ko je hrana večkrat tako umetna in ima toliko našemu organizmu tujih snovi. Drug slučaj. Nekega polkovnika italijanskih karabinerjev so predstavili v pisarno. Navajenemu na gibanje je to silno škodovalo, predobro je jedel in preveč je sedel, prišla je slaba volja, mrznja do življenja, nazadnje huda srčna hiba. Zdravnik je takoj spoznal, kaj ni prav. Celo bolezen bi si bil prihranil, če bi bil malo bolj pazil nase in se kljub pisarni kolikortoliko gibal. In tako gre naprej! Zato poslušajmo svarilne klice narave in njene zahteve, saj nam hoče le dobro. Ne skrbimo samo da dobi naše telo dobro hrano, temveč tudi za to, da najdejo slabe stvari, ki jih mora izločiti, pri meren in dobro delujoč izhod. Potem bodo slučajni samozastrupljenja vedno bolj redki.

Gašper Monge.

Monge je bil francoski učenjak, stvaritelj opisne geometrije, član francoske akademije znanosti, spremljevalec Napoleona v Egipt. Lansko leto je preteklo sto let, odkar je umrl, in spomnimo se tudi mi s par vrsticami enega največjih velemov. Monge izgovori Monž. Oče Monžev je bil trgovec in brusač, trudil se je na vse moči, da bi svoje otroke dobro vzgojil. Mali Gašper je bil kmalu ljubljene svojih učiteljev, bratov oratoristov,

že s šestnajstim letom je bil profesor fizike, potem pa učitelj matematike na aritmetični šoli v Mezieres. Ta je znašel opisno geometrijo, a ni smel svoje nove znanosti objaviti, ker je bila tako važna za trdnjavsko obleganje. Več kot deset let se je moral zadovoljiti s tem, da so ga imeli za manj kakor je bil v resnici. Višnji revolucije so pripeljali brusačevega sina na mesto mornariškega ministra, in ko se je kmalu potem leta 1793., morala Francija otepati na vse strani, je postal Monge ravnatelj vseh smodniških, strelivnih in orožnih tovarn republike. Francoski se takrat ni dobro godilo. Do takrat je dobivala skoro vse, kar je bilo potrebno za vojskovanje, od inozemstva soliter, baker, jeklo. Monge je izdal navodila, vsakemu razumljiva, da so preiskali zemljo domačega kraja, jo izlučili in iskali soliter. Starčki, žene in otroci so pridno delali, in glej, dobili so dosti solitra v Franciji sami. Cerkevni zvonovi so dali baker, jeklo so se pa naučili kovati tudi brez tuje pomoči. Tako je vojna grožnja naučila ljudi spoznavati lastno deželo, odkrivati njene pomočke in jih dajati domovini na razpolago. Z Napoleonom se je Monge prav posebno dobro razumel. Ljubila sta se kakor najboljša prijatelja. Z Napoleonom je šel — kakor omenjeno — Monge v Egipt. Marš po vročem pesku puščave pa za Monža ni bil samo težaven, kakor za ostale udeležnike, tak duh je videl še vse kaj drugega. Do takrat si še niso znali razložiti onega zrcalenja v zraku, ki mu pravimo fata morgana. Monge ga je pa razložil, v Egiptu je videl fata morgano in je takoj vedel, kaj to pomeni. Nad vročo puščavo se zrak nenavadno segreje in zredči, svetlobni zrakovi se vsled popolne refleksije tako lomijo, da je videti, kakor bi prihajali od spodaj, čeprav pridejo od zgoraj. Zato vidimo v zraku pred seboj vodo, sadna drevesa, železnice in gradove. Monge je spremljal Napoleona tudi neznaj na Ogrsko. Hoteli so uiti Angležem. Če bi jih Angleži ujeli, je hotel Napoleon pognati ladjo v zrak. Izvršitev te naloge je prevzel Monge. Na obzorju se prikaže angleška ladja, napeto zasledujejo njeno pot. Bliža se jim, a se zopet oddalji, ni bila videla Francozov. Vse se oddahne, častitavo si. A Monža ni. Gredo dol v shranbe smodnika in kaj vidijo? Monge drži v eni roki knjigo in študira, v drugi pa gercčo bakljo, pripravljen, vreči jo na dano znamenje vsak hip v smodnik. Tik pred smrtjo tako mirno študirati. Tudi sicer je bil neustrašen, kar je pokazal zlasti pri znanem mohamedanskem uporu v Kairi. Pa tudi dober je bil in zelo skromen; kot ravnatelj vseh orožnih tovarn na primer se je zadovoljil s suhim kruhom. Ko je prišel domov, ga nihče ni spoznal, tako je bil zagorel od solnca. Pa tudi obleka ni bila bogve kaj. Spodili so ga od hiše kot potepuha in le počasi se je mogla pomota povoljno pojasniti. Monge je bil grd, kakor toliko drugih velikih vzgojiteljev. Obraz nenavadno širok, oči globoko ležeče, skoro izginile so pod košatimi obrvmi, nos potlačen, ustnice debele. Ideal lepote torej ravno ni bil. Spominja nas na Sokrata

ali Pestalozzija. Glavno zaslugu ima pri ustanovitvi pariške politehniške šole. Ta šola je dala Franciji celo vrsto izvrstnih matematikarjev in fizikov, njihovi učni kurzi so deloma še danes predmet študija in pouka. Saj so morali takratni učitelji — kakor na primer Monge sam in pa Lagrange — z ozirom na nujno potrebo svoje učence vzgojiti kolikor mogoče hitro; znanost je morala biti torej prosta vse naslade, prav jasno in kratko so se morali izražati. Taka šola bi bila dobra tudi danes; seveda pa bi je ne mogel obiskovati drugi kakor res talentirani. Na Nemškem in na Francoskem so med vojsko mnogo govorili in pisali o »šoli nadarjenih« in kakor kaže, bodo s takimi šolami v kratkem začeli. Monge je bil pa Mozes, ki je kazal naprej.

Speljali so ga.

Brana pripoveduje v »Epohi«:

Na umikanju so prišli oddelki naše vojske skozi Bratonožice v Črnigori. Tu so bila počivališča. Naši so trpeli. Črnogorci niso hoteli prodati hrane in še manj pogostiti kakega našega vojaka. Neki Bajo je imel polno hišo vsega, a ni dal iz rok nikomur niti drobtinice. Sam je stražaril okoli hiše noč in dan, da mu ne bi kak vojak česa odnesel.

Mimo so prišli tudi Moravci. Slišali so o Baju, kakšen je, in četverica prekanjencev si je izmislila načrt, kako mu pride do živega. Zvečer so si izbrali mesto blizu Bajove hiše, nanesli suhljadi in zakurili ogenj. Baja korači okoli hiše in nezaupno oprezuje četverico. Ti pa so se zvrstili okoli ognja in eden začne pripovedovati:

— Ej, ljudje, če bi enkrat prišel v Bratonožice! Pravijo, da so tam najboljši Črnogorci.

— Kaj si rekel? vpraša Baja.

— Tebi nič. Mi imamo tu svoje pomenke. — Vsi se delajo popolnoma brezbrizni za Bajo in se ozirajo samo v pripovedovalca. A ta nadaljuje:

— Ljudje so mi rekli: Kadar prideš v Bratonožice, tedaj vprašaj za Baja, skadskega junaka. O njem je rekel naš komandir: Če bi imel četo takih kakor je Baja, ne bi vzel samo Škadra, ampak tudi Stambul!

— Toda o kom pa je to govoril komandir? vpraša zopet Bajo.

— Eh, nič! Kaj se pa ti mešaš v naše pogovore? Pusti nas v miru! — ga nevoljno zavrne pripovedovalec in nadaljuje:

— Da, to vam je junak in človek. A je tudi potomec junaškega pokolenja, ne pa kakor te-le smeti tukaj. Ej, če bi našel tega Baja...

— Toda saj sem jaz Bajo, in to so Bratonožici — pravi Bajo.

— Kdo? Ti da bi bil Bajo? Ne boš. Ta nas ne bi gledal lačne pred svojo hišo, ne da bi nas povabil in pogostil — odgovori navihane nemarno.

— Ampak pojdite vendar, dobri moji ljudje, v hišo. Jaz sem Bajo! Kakor mi pomagaj sveti Vasilij, jaz sem! — se kolne Bajo in jih odvede v hišo. Tu so posedli okoli ognjišča, Bajo streže z vsem, kar premore hiša, a Moravci jedo in pije ter

slavé junaka Bajo. Ko je zjutraj zaklical službujoči: »Pokret! spremaj se!« — se je četverica okrepčana in spočita dvignila iz Bajove hiše. Bajove zaloge je ta noč izčrpala do dna.

Tako so Moravci speljali Baja v Bratonožice.

Po svetlu.

s Pisatelj »Povesti o dveh zdravnikih«, ki smo jo začeli prinašati v ti številki, je Francoz Louis Ulbach, rojen leta 1822, v Troyesu, umrl leta 1899, v Parizu; pisatelj je bil Viktor Hugojeve smeri in je izdal pesniško zbirko »Gloriana«. Pisatelj je pisal znamenite podlistke v »Temps« in »Figaro« in je bil tudi urednik lista radikalne smeri »La Cloche«. Bil je kot tak tudi obsojen na tri mesece ječe in 3000 frankov kazni. Leta 1878. je postal podknjižničar v Arzenalu. Spisal je vsega skupaj zelo dolgo vrsto romanov in povesti. On riše osebe zelo plastično, njegov jezik je bogat in duhovit, nekoliko ironičen. Njegov lep način pripovedovanja mora zanimati vsakogar.

s Ubožni Kant. Veliki Kant je zapustil sicer 20.000 tolarjev premoženja, a v prvih letih univerzitetne profesure se mu je kaj slabo godilo. Kakor mnogim drugim učenjakom, tudi njemu dohodki in stroški niso šli skupaj. Neki dijak se je že bal, da ne bo mogel plačati Kantovega predavanja o metafiziki; k sreči je dobil ravno koncem semestra dva cekina. Hitro leti h Kantu in se opravičuje s svojo revščino, da ne more več plačati. Kant mu reče, naj le vse pove, ga pazljivo posluša in pravi nazadnje: »Manjka mi ravno še en tolar za najemnino, tega bom vzel od Vašega denarja. Drugo pa le zase porabite.«

s Ameriška kultura. Pred vojno se je s prenapeto kulturo presičena Evropa rada rogala »dolarski« kulturi, ki ni dosti starejša kot milijoni raznih ameriških sredolovcev. No, odkar hodijo po Evropi poslanstva ameriškega »Rdečega križa« in ameriški čete, smo se naučili spoštovati to mlado ameriško kulturo. Kdor čita, kako znajo Američani povsodi zadeti pravo v pomoč ljudstvu, koliko praktičnih ustanov so osnovali n. pr. v Srbiji, kako neutrujilji in odločni so v pobijanju boleznih in bede, ta bo priznal: Oni umejo boljše nego mi. In kako lep spomin so povsodi zapustili ameriški vojaki! Bodisi v Reki, bodisi v Dalmaciji, povsodi se je izkazal ameriški vojak s svojim toplim človeškim čustvom, ki ga je zbližal z vsemi revnimi in potrebnimi, posebno tudi z otroci. Ameriški vojak je rad delil z reveži in otroci svojo hrano, rad se je družil z otroci in kjerkoli se je pripetila kaka nezgoda, pa so se zgrnili ljudje in zijali, ne da bi se kdo ganil v pomoč, tedaj je priskočil ameriški vojak in kratkim potom pomagal. Pa ta neprisljuna vedrost brez alkohola in surovosti, ki diči ameriškega vojaka in mu povsodi zagotavlja najlepši spomin. Le bodimo odkritosrčni pa priznajmo — brez ozira na Wilsonovo delo in vojaško pomoč Evropi —, da se naša stara in zato v marsičem

trhla in ohromela evropska kultura lahko skrije pred mlado ameriško.

s Dostojna renta. Zadnjič smo poročali, kako je nekdo Rotšilda premočil, da mu je nakazal dostojno rento. Nekaj podobnega je napravil angleški pisatelj Walcott. Njegov založnik je hotel dobiti od njega založniško pravico za vsa njegova dela in mu je ponujal 200 funtov letne rente, to je 4800 kron. Walcott je zahteval 300 funtov. Ker se pismenim potom nista mogla zediniti, je založnik sporočil Walcottu, da ga bo obiskal in se ustmeno domenil z njim. Walcott ga je sprejel v spalnem plašču, z ruto okoli vratu, in ker se že več dni ni bril, je bil prava podoba zelo bolehnega moža. Da bi ta dobri vtis še poglobil, je prav neusmiljeno pokašljeval. Ko sta se trdovratno pogajala, je Walcota kašelj prav krčevito napadel, skoro zdušil ga je. To je izdalo. Založnik je dovolil letnih 300 funtov, kajti tako bolan človek gotovo ne bo dolgo živel. Walcott je pa živel po sklenjeni pogodbi ravno še 36 let, dalje kakor njegov založnik. Rento so mu plačevali dediči.

s Vpliv godbe na naše razpoloženje. Na nervoznih ljudeh opazujemo večkrat, da so znatno pomirjeni, če slišijo godbo. Olsajšanje v težki nervoznosti so iskali z godbo na primer stari angleški minister Gladstone, prvi angleški filozof Herbert Spencer, avstrijska cesarica Elizabeta. — Že stari so poznali čudezni vpliv godbe na živčevje in na zdravje. Gellius pripoveduje o splošnem mnenju že o dastarih časov sem, da se tako zmanjšajo bolečine v bokih — ishias — če slišimo mehke glasove flavte. Gellius je bral v spisu grškega pisatelja in zdravnika Teofrasta, da so uničili škodljiv vpliv kačjega pika s primerno razdeljenimi zvoki flavte. Tudi grški filozof Demokrit nam pripoveduje, da flavta ozdravi marsikake bolezni. Gellius sam vse to verjame in zaključuje svojo razpravo tako-le: »Tako veliko je sorodstvo med dušo in telesom človeka in zato tudi sorodstvo med boleznimi in zdravili duše in telesa.« V novjšem času je več raziskovalcev natančneje preiskovalo ta blagodejni vpliv godbe s pomočjo zelo izpopolnjenih fizioloških aparatov. Doktor Trahanof je dokazal, da vesela godba poviša dvigalno moč mišic, počasne žalostne melodije pa vplivajo ravno nasprotno. To smo imeli priliko opazovati na Dunaju v atletskih klubih, kjer so dvignili atleti ob spremljanju godbe — hitre in vesele — neprimerno več kakor brez nje. Redno vzorčkanje pospešuje izločitev ogljikove kisline in spremljanje kisika, ves organizem deluje živahneje. Neki ameriški zdravnik je napravil poseben indukcijski aparat, ki je proizvajal zvoke hitreje in počasneje, kakor je bilo pač treba. Videli je, da je visoki C pregnal takoj nervozni glavobol, valovi tega C torej ugodno vplivajo na živčevje, prehajajoč k njemu po zraku. Godba pospešuje utripanje srca, spremembo v pritisku krvi in pa dihanje. Utrpanje in dihanje se v splošnem podaljša; a to podaljšanje začne zopet pojemati, če traja ista godba dalj časa ali pa če se večkrat ponovi; živci postanejo topi. Če poslušamo posamezne zvoke vsakega zase, opazimo

podaljšanje ali skrajšanje utripanja in dihanja, kakor pač vzbudijo v nas prijeten ali neprijeten čut; v prvem slučaju se ono delovanje podaljša, v drugem pa skrajša. Zato opazujemo pri proizvajanju več vrst kompozicij različne vtise, ravno tako tudi glede napetosti krvnih posodic. Tudi če je godba močnejša ali slabjša, se utripanje ravna po njej. V praksi so poskusili ugodni vpliv godbe večkrat že pri umobolnih. Zmerom se je dobro obneslo. Če se bodo dale pa z godbo trajno odpraviti nervozne bolezni, za to bo treba še več poskusov. Gotovo je, da bodo muzikalični ljudje te dobrote bolj deležni kakor nemuzikalični.

s Napredovanje nemške brezžične telegrafije v vojski. Že dolgo časa smo vedeli, da so pošiljali Nemci iz svoje postaje Nauen pri Berlinu brezžične brzojave do poletja 1916 v svoje afrikanke kolonije, v Ameriko pa celo do vstopa Unije v vojsko, to je do aprila 1917. Ko so pa ententariji podrli nemške brezžične postaje v kolonijah — zadnja je bila Muanza v julija leta 1916. — in ko so po napovedi vojske — 6. aprila 1917 — Amerikanci zaprli svoji štaciji Sayville in Tuckerton, smo mislili, da je bila Srednja Evropa popolnoma odrezana od ostalega sveta. Sedaj je pa izdala družba za brezžično telegrafijo spis »Telefunken 1908—18«, in posnamemo iz njega, da so dobivali Nemci s pomočjo nekaterih interesiranih nevtralnih držav tudi v zadnjem poldrugem letu vojske poročila iz inozemstva. Med onimi nevtralnimi državami imenujemo zlasti Holandijo, Španijo in Argentino. Že 1. 1916. so napravili v Bandungu na Javi prejemno postajo, ki je od leta 1917. naprej sprejemala poročila iz Nauena pa zračni črtni nad 11.000 km, na kar si do takrat nihče niti misliti ni upal. Drugo prejemno postajo v oddaljenosti 8200 km od Nauena so napravili leta 1917. na holandskoameriškem otoku Kuraso, tretjo v glavnem mestu Argentine, Buenos Aires, četrto na Kitajskem. Kljub strogi angleški cenzuri je tako ušla marsikaka brzojavka iz Srednje Evrope ven, oziroma je prišla sem. Med vojsko sta se vrhutega čudovito dvignili možnost in dalekosežnost brezžičnih postaj. Ob izbruhu vojske sta bili največji razdalji za brezžično telegrafiranje Nauen—Togo s 5200 km in pa Nauen—Sayville s 6400 km. Uporaba sistema Audion in drugi čudoviti tehniški napredki so pa zvišali razdaljo na uprav presenetljivo dolžino, do 18.000 km, do severne točke Nove Zelandije blizu Astralijske. Ker je pa pol zemeljskega oboda 20.000 km, se pravi to z drugo besedo, da bodo lahko v najbližji bodočnosti čitali brezžične telegrame iz Nauena na katerikoli točki zemlje, brez posredovanja, če bo le tam dosti močna prejemna postaja.

s Konfektna miza. Režno na Bavarskem je bilo prosto nemško državno mesto. Leta 1663. so ga proglasili za večno stolico nemškega državnega zbora. Ta je imel v Reznem svoje obsežne in zelo dolgočasne seje do razpada nemškega cesarstva, torej do leta 1806. Takoj v začetku delovanja državnega zbora pa razprave še niso bile tako obširne in zvezane s takimi neizmernimi ceremonijami kakor v poznej-

ših časih; kajti pozneje posameznih razprav niso računali več po tednih in mescih, temveč po letih, pa kljub temu niso prišli nikamor naprej. Poslancev je bilo šestintrideset, iz vseh pokrajin Nemčije, z mnogoštevilnim spremstvom tajnikov, kancistov in drugim pisarniškim osebjem; v dvorani in drugih velikih sobah stare mestne hiše so bile seje. V kotu predsobe je pa stala slovita »konfektna miza«, nekaka miza okrepčil, dobro založena s pecivom, slaščicami, in kar je bila prva stvar, z vsakovrstnim izvrstnim vinom. Ko so bili namreč poleti 1663 člani državnega zbora prvič prišli v Režno, sta bila magistrat in meščanstvo zelo vesela te velike časti, še bolj pa upanja na dobiček. Zato so sklenili poskrbeti poslancem in spremstvu prijetna okrepčila za usta in za želodec ter jih tako v dobrobit nemške domovine okrepiti v prestankih med njihovimi važnimi debatami. To je potem ostalo; in konfektna miza je postala za mesto precej težko breme, ker je državni zbor deloval večkrat celo leto. Sicer oni šestintrideseteri poslanci niso bili najbolj požrešni glede slaščic in vina, a nadomestili so jih njihovi tajniki in kancisti; kot gladni volkovi so se spravili na potice in druge slaščice, kakor vedno žejne duše pa nad vino. Mesto je moralo plačati za to mizo, ki je bila zastoj, na leto več tisoč dolarjev. Začeli so misliti na to, kako bi na lep način odpravili to razvado, ki so jo vpeljali njihovi predniki, ne da bi mislili na posledice. To pa ni bilo lahko, kajti stvar, na katero smo navajani, se ne da kar tako odpraviti; ljudje mislijo, da imajo neoporekljivo pravico na njo. Na srečo se ga je pa ravno o pravem času neki tajnik pri konfektni mizi preveč navlekel. Ko je drugi dan med debato pisal protokol — najbrž je bila ta debata ravno tako dolgočasna kakor druge — so ga prijele posledice prejšnjega dne, zaspal je tam ob mizi in grozovito je smrčal. Zbog tega groznega škandala so se dostojanstveni poslanci silno jezili; posvečovali so se in uvideli so, da mora biti »konfektne mize«, te prevelike zapečljivke v predsobi, vendar enkrat konec. Želje magistrata in visokega državnega zbora s obile vendar enkrat enake. Odstranili so zloglasno mizo; in če so hoteli tajniki in kancisti gasiti svojo hudo žejo, so morali iti že kam drugam.

s Princ Wales. Župan nekega majhnega angleškega mesteca je bil zelo nečimren in pohlepen po redovih. Nekega dne dobi skrivnostno pismo, da bo prišel drugega dne ob pol dveh princ Wales mimo mesta in da bo vlak ostal na kolodvoru. Princ Wales se imenuje angleški prestolonaslednik. Župan je bil ves očaran. Misli je, da prihaja poročilo iz najboljše okolice princove, drugega dne je bil v gala-uniformi na kolodvoru. Točno pride vlak, a prince ni. Župan skače od voza do voza, sprašuje vsakega sprevodnika, kje je Zaželjeni, a nobeden mu ne more dati polvoljnega odgovora. Nazadnje se obrne v svojem obupu na mašinista na lokomotivi. Ta pa takoj odgovori, zadovoljno se smehljajoč: »Seveda vem, kje je princ.« — »Kje je Njegova Kraljeva Visokost? Po-

vejte mi! Govoritelj Hočem se mu predstavitil! vpije razburjeni župan. »Na ja, saj na njem stojim, nikar tako ne vpijete!« Z odprtimi ustmi in očmi ga je zijal, strojnik pa pokaže na napis na lokomotivi: »Princ Wales«. Kakor ladjam, dajo včasih tudi lokomotivam imena. Dobro so ga potegnili, gotovo someščani.

Narod, ki izumira.

(Po Nansenu priredil Ivan Bežnik.)

(Dolje.)

Pač pa je stvar sorodnikov umorjenja, da se maščujejo nad morilcem. Vendar pa je bila krvna osveta pri njih zelo malo razvita, tako, da na današnji rod nima nikakih vplivov.

Povod umora je tudi tam pogosto kaka ženska. Zgodi pa se umor navadno na morju, in sicer s harpuno. Napad se izvrši od zadaj, menda zato, ker bi se pred umorjenim sicer sramoval svojega dejanja.

Umoriti stare čarovnice in čarovnike je dovoljeno, ker so vražjeverni in mislijo, da ti škodujejo ljudem, ali jih celo umorijo. Tudi se radi iznebijo na smrt bolnih, zelo trpečih ali blaznih ljudi, ki se jih posebno bojijo.

Največ pa greši Eskimo proti šesti božji zapovedi. Nič nenavadnega ni, če imajo deklice nezakonske otroke. Tudi se te nič ne sramujejo tega; nihče jih ne zaničuje.

Misijonarji so se v tem oziru mnogo trudili, da bi izboljšali razmere, a brez večjega uspeha.

V mnogočem pa so tega neuspeha Evropejci tudi sami krivi, ki so se vedli silno slabo in niso dajali dobrega zgleda. Tudi imajo ženske silno rade tujce in se ta ali ona celo baha, če ima razmerje s katerim izmed njih. Najslabši pomorščak ima pri njih več ugleda ko najboljši lovec Eskimo. V poldrugem stoletju se je njih kri tako močno pomešala z evropsko, da je na zahodni obali težko najti čistokrvnega Eskima. In vendar je tujcev le par sto, medtem ko je Eskimov deset tisoč.

Evropejci tedaj nikakor niso lajšali delo svojim misijonarjem. Opaža se, da so Grenlandke v evropskih kolonijah mnogo slabše, ko tam, kjer ni tujcev.

V tem oziru je bilo najbrž pred prihodom Evropejcev boljše. Hans Egede je pisal: »Dekleta so zelo čednostna... V 15. letih sem doživel samo dva slučaja, da sta imele dve deklici nezakonske otroke. To štejejo za veliko sramoto.«

Tudi Delager trdi isto, da »so deklice zelo čednostne, ker bi sicer zaigrale svojo rečo in ne dobile moža.«

Na vzhodni obali pa je v tem oziru bilo in je slabše: nezakonski otroci se jim ne zdijo nobena sramota.

Mnogo slabše življenje pa je vladalo v njih zakonu: zakonci so se vdajali največjim za nas nepojmljivim razuzdanostim. Čeravno so smatrali možje žene ko lastnino, niso strogo ločili mej med lastnim in tujim blagom. Zdelo se jim je to celo do-

voljeno, posebno če sami niso imeli otrok. Pri ženah, ki so bile že matere, se taki slučajni niso vršili.

Vdove in ločene žene pa so bile zopet mnogo slabše; rodile so isto število otrok, ko poročene.

Vendar pa možje ne vidijo radi nerednega življenja svojih žena. Sami pa si dovolijo različne nerednosti, posebno pozimi, ko so navezani na dolgočasno življenje v zaduhlih hišah.

Večji prestopki v tem oziru so na zahodni obali že popolnoma izginili. Vendar pa krščanstvo vseh pregreškov proti šesti zapovedi ni moglo iztrebiti.

Sicer pa si nazoni o dobrem in zlu med različnimi ljudstvi silno nasprotujejo. Hans Egede je pripovedoval grenlandski deklici o Bogu in ljubezni do bližnjega. Deklica mu je dejala: »Tudi jaz ljubim bližnjega. Stara žena je bila bolna in ni mogla umreti. Zato mi je ponujala denar, naj jo peljem na strmi breg in pahnem v morje. Ker pa sem jo ljubila, nisem vzela denarja, peljala sem jo zastonj in pahnila v valove.« Deklica je bila prepričana, da je storila dobro delo.

Ko je nekoč drugič govoril Hans Egede, da Bog hudobne kaznuje, se je oglasil star Eskimo: »Jaz tudi kaznujem hudobne: ubil sem tri stare ženske, ki so bile čarovnice.«

Iz teh primerov izvaja Nansen, da njih prešustvo ne izvira toliko iz pokvarjenosti, ampak ima podlago v posebnih razmerih in v stremljenju za tem, da dobijo mnogo krepih potomcev, posebno še zato, ker so zelo nerodovitni. To misel potrjuje tudi dejstvo, da so Eskimi pravno zelo dobri ljudje in da jih mora hvaliti vsakdo.

Ženitev v ožjem sorodstvu tudi pri Eskimih ni dovoljena. Tudi rejenci, ki niso čisto nič v sorodu in so bili le slučajno skupaj vzgojeni, se ne smejo ženiti med seboj. Najraje vidijo, če je nevesta iz drugega kraja.

V mnogoterih ozirih so Eskimi boljši, ko ta ali oni evropski narod.

Omenimo naj samo ljubezen do bližnjega. On opusti vse, kar bi moglo škodovati sosedu. Iz istega razloga mu tudi govori resnico. Žene seveda v tem niso popolnoma natančne, a to je že njih splošna slabost.

Še eno slabost imajo, ki tudi pri nas ni redka: starih ljudi ne spoštujejo. Kakor hitro ti ne morejo več delati, jih ne marajo več. Starčkom, ki so imeli dobre sinove ali so bili sami dobri lovci, se godi malo boljše. Tudi s stanko, ki je imela mnogo sinov, imajo obzire. Drugim pa se godi slabo.

Če pomislimo, da so stali Eskimi na zelo nizki stopnji kulture, tedaj moramo priznati, da je bila njih pravnost v primeri z drugimi narodi silno razvita. Tu ne moremo govoriti ne o divjakih, ne o barbarih. So skozi in skozi miroljubno in pošteno ljudstvo. Nerednosti, ki so jih imeli ali jih deloma še niso opustili, niso na splošno škodo ne sosedom ne naselnikom: njih privatna stvar so, in jih bodo tudi zavrgli sami, ko spoznajo njih ničevost.

(Dolje.)

Aprovizacija.

a Krompir za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo krompir v sredo, dne 16. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, od 2. do 3. št. 601 do 800, od 3. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do 5. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stane 80 vin.

a Krompir za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo krompir v četrtek, dne 17. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, od 2. do 3. št. 601 do 800, od 3. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do 5. št. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 5 kg krompirja, kilogram stane 80 vinarjev.

a Aprovizacija. Civilni in državni vpo-kojenci ter njih vdove in sirote naj se zgla-se v sredo, četrtek in petek 16., 17. in 18. ter v torek, sredo, četrtek in petek 22., 23., 24. in 25. tega meseca od 2. do 7. ure popoldne v skladišču, Gradišče 8. Stranke naj se drže kolikor mogoče abecednega reda, da ne bo nepotrebnega navala. Za papirnate vrece je preskrbljeno. Na za-mudnike se ne bo oziralo.

Zagrebska borza.

LDU. Zagreb, 12. aprila. Zaključni kurzi na današnji borzi:

	Denari	Blago
Banka za trg., obrt in industrijo	460	470
Banka in hranilnica za Primorje na Sušaku, nove delnice	540	520
Hrvatska oskromna banka	1415	1425
Eskomtna in menj. banka, Brod nove delnice	—	400
Hipotekarna banka, Zagreb nove delnice	—	398
Jadranska banka, nove	—	880
Hrvatska kreditna banka nove	925	905
Obrtna banka	228	232
Poljedelska banka	162	106
Prva hrvatska hranilnica, stare	—	9025
novi	—	8800
Rečka pučka banka	206	210
Zemaljska banka	705	715
Sladkorna tovarna, Osijek	2500	2750
4 1/2% zadolž. hrv.-slav. hip. banko	112	116
4 1/2% zadolžnice mesta Zagreba	112	116

Vsied prepiha, vlažnosti in

PREHLAJENJA

nastale bolezni, trdovratne in zastarele prsne težkoče, težko dihanje, zbadanje v ramah, bolečine v ledju in ketar odstranjuje Fellerjev

ELSA-FLUID

6 dvojnatih ali 2 specijalni steklenici 19 kron. Proti utrujenosti črev, nerednemu odvajanju itd. so vedno dobro delovale Fellerjeve lagodne odvajajoče raberbare

: ELSA-KROGLJICE :

6 skatljice 9 K 50 v. Edino prave od lekarnarja

Evgena V. Feller, Slubica,

Elsatrg 245, (Hrv. Zagorje).

Omot in poštnina se računa po-sebi najceneje. Kdor naroči več obnem, mnogo prihrani. (III)

Povest o dveh zdravnikih.

Francosko spisal Louis Ulbach. Prestavil Pal.

I.

ENOVPREZNIK.

Doktor Cérel je bil eden one vrste zdravnikov s palico, suknjo in manšetami, ki polagoma izumirajo. Čeravno le praktični zdravnik v nekem okrajnem mestecu departementa Arde, je imel vendar čedno obnašanje moza, ki je čislal v svoji osebi rednega gosta nekaterih sosednjih gradov. Celo v Parizu bi ne bil igral slabe vloge. Gospod Cérel je bil velik, suh in popolnoma plešast mož; dozdevno dobronamerni nasmeji je dajal njegovemu obrazu čudno fantastičen izraz. Galanten napram damam, katerim je vsakikrat, predno jim je potipal žilo, poljubil konce prstov, je občeval z možmi komično častljivo in okorno. Ljubil je duhovnike in uradnike, katerim se je zelo rad pridružil, primerjajoč svojo službo z njihovo. Mnogokrat je ponovil, da pozna kot natančen poznavatelj družinskih skrivnosti človeštvo tako dobro, kot sodnik ali izpovednik. To znanje pa je zapustilo v njem navidezno zelo malo luzij. Pod osladnim zasmehom in gladkimi, mehкими oblikami je skrival strašno brezčutnost. Bilo je v njem nekaj one plačane vpljudnosti pogrebca; če je pozdravil s svojim čudnim nasmehom, bi človek mislil, da je dal pogrebni izprevedu znamenje za odhod. Bilo je ravnotako težko tega moža ljubiti ali sovražiti, kot je težko opisati ga.

Gospod Cérel ni nikdar omenil svoje preteklega življenja. Po desetletnem zakonu je izgubil svojo ženo in je ostal oče sina, katerega je odločil za zdravniški poklic. Za časa naše povesti je bil Louis Cérel ravnokar napravil svoje prve izpite v Parizu in je prakticiral v neki bolnici. Pa saj bomo o njem še govorili. Končajmo najprej potrebno skico njegovega očeta. Doktor, izmenoma napihnen, prijazen ali oduren, je imel majhne sive oči, ki so se kot sveder zavrtale v srce. Te oči so obenem vohunile in izdajale. Prežale so, a vendar je bilo mogoče iz njih tudi marsikaj uganiti. Brez teh oči bi bil gospod Cérel navaden pedant; a te ognjene zvezde so pričale o njegovi domišljavosti in častihlepnosti, ki so ga s peklenko silo nosile visoko nad skromno stero njegovih bolnikov. Doktor Cérel je preživel velik del svojega življenja v Parizu. Zakaj je zapustil tako vabljivo pozorišče, ni nikdo vedel. Brezdvomno je bila varana častihlepnost, ki ga je pregnala iz vrta Hesperid in omejila njegov delokrog na jabolka lastnega sadnega vrta. Vendar ni nikdar niti z eno besedico pojasnil te točke. Čutil pa je vsak, da bi doktor, če bi hotel pisati svoje spomine, lahko napisal one gojusne povesti babic, nad katerimi bi se čitatelj zgražal; a naš umetnik ni nikdar čutil izkušnjav za pisateljevanje, komaj da je načelkal z nekaj vrsticami svoje recepte na papir. Njegovo govorjenje je bilo oprezno in priliznjeno; teklo je sunkoma, kakor skozi pipo, ki jo je doktor v določenih, od neke skrivnostne etikete diktiranih intervalih sedaj odprl, sedaj zaprl. Da je ta tako spretni mož za-

pustil Pariz, je bil najbrže kriv njegov poseben, neukrotljivi pogled. Na deželi, v vasi je bil bolj sam svoj gospod in manj nezaupečen nasproti drugim: svest si svoje moči in boječ se, da ne bi predčasno bruhnila na dan, je igral komedijo s slonokoščeno glavico svoje palice, manšetami in suknjo, da ne bi vzbujal prevelikega strahu. Vsled vedne rabe kirurškega noža popolnoma otopel napram telesni občutljivosti, je komaj še veroval v bolečine. Nikdar ni ril z glavo v zid splošnega prepričanja, kajti perfidna vpljudnost mu je ugažala. Še nekaj moramo omeniti, namreč, da je kazal gospod Cérel jasno le dve slabosti: ljubezen do denarja in nežnost v občevarju s svojim sinom. Lakomnost je brezdvomno krasno opravičilo; gospod Cérel jo je uporabljal kot zagrinjalo svojih moralčnih napak, ki si jih ni upal javno priznati. Kajti glavna spretnost pri izredni množini človeškega hinavstva ne leži toliko v vsesplošnem skrivanju napak, kot v postavljanju ene same v ospredje in sicer tako, da obrne poglede vseh na sebe in tako omogoči udobno utihotapljenje ostalih. Doktor se je zavedal svoje lakomnosti in je tudi želel, da ga smatrajo za lakomnega. Trudil se je, naslikati to napako kolikor mogoče jasno, da bi se je tembolj oprijeli malo misleči poznavatelji ljudi. Doktorjevo bledoto, njegov vsiljivi pogled, kakor tudi njegovo previdno obnašanje so pojasnjevali z eno samo besedico: lakomnost. Na drugi strani pa so smatrali njegovo prisiljeno prijaznost, ki se je včasih kot sladko, hladno olje razlilo čez grenko ostrino njegovega bitja, za učinek njegove očetovske nežnosti. Če je ta tako nepravilno sojeni stavec nagrbnil svoje sive obrvi, stisnil ustnice in pričel govoriti v grenkem, sarkastičnem tonu, so mrmrali za njegovim hrbtom: »Aha, zopet misli na svoje cekine!« Če se je pa prisiljeno vesel smehljaj ali si predrnil na zeleno trato nedolžnega in banalnega govorjenja, so ga sočutno gledali, in vsak je rekel: »Ubogí mož, gotovo misli na svojega sina!« Nikdo pa ni smatral niti njegovega smeha niti njegove ironije za pristen denar. Sicer ni nikdo mogel pogledati skozi njegovo masko, a vendar se je vsak spodtaknil ob njo in zaslutil globoko skrito tajno misel. Doktor Cérel je veljal deset milj daleč za izurjenega zdravnika preizkušene hladnokrvnosti, čigar edini cilj je, z neumorno delavnostjo nakopičiti bogastvo za svojega sina; a za to masko se je režal v pest zviti lisjak in se norčeval iz celega sveta, pretiravajoč svojo privzeto vlogo do skrajnosti.

Če so prišli k njemu kmetje, da bi ga vprašali za svet, jim je zaklical:

»Sezujte svoje čevlje!« — in nikdo si ni upal prestopiti doktorjevega praga, če ni prej pred vrati sezul čevljev. S svojimi bolniki je postopal ko s Turki in hišo je smatral za mošejo. Pod bi se lahko zamazal ali razdrapal, in doktor se je obnašal, ko bi vsak najmanjši odtis žeblija na njegovih deskah pomenil manjšo vrednost hiše. Če je bil pri kakem bolniškem obisku po-

vabljen na kavo, si je dal vselej do vrha napolniti sladkornico, in je skrbel za to, da je bila kmalu prazna, basajoč preostanke v žepu hlače in suknje. Zato so ga pa tudi kmetje dražili; najnavihanejši in najprejdržnejši med njimi, t. j. taki, ki jim je bil podelil Bog trdno zdravje, so mu predrzno podali sladkornico, v kateri je bil en sam kosček sladkorja. V odlični družbi, na gradovih, je kazal svojo lakomnost na finejši način. Obnašal se je ko norec, božal je pozlačeno opravo in svetle nakite z iskrenostjo magnetizerja, hrepeneč, da bi obvisela dragocena kovina na njegovih prstih. Če so govorili o premoženjskih razmerah, je bil on prvi, ki je z naivno pohlepni izrazi napravil račun. Če so govorili o politiki, je gospod Cérel raztelesil proračun s skominami sladkosnedeža, udobno srebojoč številke in skoraj požirajoč velike vsote. Pri igri je jadikoval za vsako izgubljeno krono in je znal s pretiranim tarnanjem in zvito nespretnostjo znatno povečati vsoto svoje izgube. Doktor je imel pri tem postopanju dvojen dobiček. Ker je bil resnično skop in lakomen, se je lahko odkrito vdal ti strasti in je na ta način odvrčal nepoklicano radovednost, ki dostikrat pogleda lahko vse pregloboko.

Gospod Cérel je bil spoštovana oseba v okraju. Zdravil je plemiče v okolici, vozec se pri svojih vsakdanjih vožnjah na majhnem vozičku, ki je bil danes ves oškropljen od blata, drugi dan pa po hudem nalivu zopet čisto opran. Seveda je doktorjeva kobilica dobro jedla iz gostoljubnih jaslí, pri domačih pa se hudo postila.

Neko jesensko popoldne, ko se je doktor vračal s svoje vožnje, ga je pri majhnem vaškem gozdiču zbudilo iz globokih sanj, ki so se ga bile vkljub njegovi pozitivni naravi polastile, pasje lajanje in glasno klicanje njegovega imena. Kobilica se je s kratko, nervozno kretnjo ustavila, in doktor je zagledal tesno ob voznem stopalniku lovca visoke rasti, ki ga je s smodko v ustih in klobukom na glavi pozdravil z zaupljivostjo, ki je takoj izdajala oholega plemiča.

»Ah! glej, glej! Gospod Solignac!« je vskliknil zdravnik.

»Da, jaz sem, ljubi doktor! Kako se godi vašim bolnikom?«

»Precej dobro; in vašim jerebicam?«

»Kot vašim bolnikom; le pogledajte!« je odgovoril lovec in odprl nekoliko svojo lovsko torbo, da bi pokazal številne žrtve v njej.

Zdravnik se je ti šali vpljudno nasmešnil.

»Vi ste velik morilec, gospod Solignac!«

»Poklon mojemu mojstru, gospod Cérel!«

Ta odgovor se ni zdel doktorju niti ponesrečen niti obrabljen. Z dvojnimi bliskom svojih malih, sivih oči je za sekundo dolgo ostro ošinil govornikov obraz, nato pa se je izvršila med obema skrivnostna izmena misli, kot med dvema sokrivcema.

(Dalje.)

Izdajatelj: konsorcijski »Večerni list«.

Odgovorni urednik: Viktor Centić.

Tiska: Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.